

SPOJENÁ ŠKOLA V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI

Spojená škola v Spišskej Novej Vsi sa venuje vzdelávaniu a výchove mentálne postihnutých detí. V súčasnosti školu navštevuje 120 žiakov z mesta a okolitých obcí, ktorí sa vzdelávajú v 10 triedach vo variante A, v 2 triedach vo variante B a v 1 triede s IVP.

V rámci povinnej školskej dochádzky žiaci nadobúdajú vedomosti a zručnosti potrebné pre praktický život, s perspektívou pracovnej a spoločenskej integrácie. V oblasti vzdelávania okrem požiadaviek UO uplatňujeme aj alternatívne formy a metódy, využívame interaktívnu a globálnu metódu, ako aj zážitkové učenie.

Úlohou pedagógov je vytvoriť deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami najoptimálnejšiu ponuku vzdelávania s ohľadom na individuálne potreby, záujmy a schopnosti a umožniť im prístup k moderným informačno-komunikačným technológiám.

Ich postihnutie im však nebráni, aby zvládli základné počítačové zručnosti. V súčasnosti má už každá škola na Slovensku svoju učebňu IKT s pripojením na internet.

Dôležité je ponúknuť im iný spôsob učenia sa ako len „od lavice“. Pre deti s mentálnym postihnutím je dôležité zapojenie všetkých zmyslových orgánov do učenia.

Je nevyhnutné postupovať pomaly, krok za krokom, neustále ich usmerňovať a vyberať iba základné primerané informácie, preto je našim cieľom skvalitniť výučbu týchto predmetov a zároveň zvyšovať počítačovú zručnosť a gramotnosť žiakov tejto cieľovej skupiny.

Zavádzanie IKT do výchovno-vzdelávacieho procesu okrem toho, že je predovšetkým nutnou súčasťou prípravy žiakov na reálny život, robí vyučovanie efektívnejším, aktivizuje žiakov, podnecuje ich samostatnú prácu. Umožňuje im objavovať nové poznatky experimentovaním a vlastnou činnosťou.

Škola je orientovaná na rozvoj pracovných zručností žiakov a rozvíja možnosti ich tvorivého potenciálu v maximálne možnej miere. Pedagogický kolektív obetavo a zodpovedne pristupuje k výchove a vzdelávaniu žiakov aj v mimo vyučovacom čase v záujmových útvaroch a v školskom klube. Činnosť školského klubu slúži na relax, odpočinok a prípravu žiakov na vyučovanie. Poskytuje zvýšenú pozornosť žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Súčasná informačná revolúcia so sebou neprináša len nové nástroje (počítače a internet), ale svojou podstatou zasahuje priamo do vnútra vzdelávacieho procesu a vyžaduje si teda nielen využívanie informačno - komunikačných technológií (IKT) v úlohe didaktickej techniky a zaradenie do súčasného spôsobu vyučovania, ale aj zmenu štruktúry pedagogicko – psychologického základu, z ktorého učiteľ vychádza.

IKT prinášajú do výchovno - vzdelávacieho procesu:

- rozvíjanie schopnosti komunikácie a kooperácie (plánovať prácu, tipovať čiastkové problémy, rozdeľovať úlohy, kombinovať riešenia, verejne prezentovať výsledky),
- rozvíjanie osobnosti a tvorivosti žiaka (voľba vhodného média na tvorbu a vyjadrenie svojich myšlienok, názorov),
- rozvíjanie formálneho a logického myslenia,
- spoznávanie metód na riešenie problémov,
- váženie si a rešpektovanie intelektuálneho vlastníctva.

Využívanie Planéty vedomostí v Spojenej škole na hodinách VLASTIVEDY (4. – 6. r.) A PRÍRODOPISU (7. – 9. r.)

Cieľ vyučovania vlastivedy v ŠZŠ

Učivo vlastivedy dáva žiakom základné poznatky o prírodných a spoločenských javoch v rozsahu zodpovedajúcom stupňu ich postihnutia. Nadväzuje na poznatky o prírode a spoločnosti, ktoré žiaci získali vo vecnom učení v 1. až 3. ročníku v slovenskom jazyku a utvára základy pre vyučovanie spoločensko-vedných a prírodovedných predmetov. Učivo vychádza z miestneho prírodného prostredia a z prežívanej sociálnej skutočnosti. Na základe pozorovania získavajú žiaci základné poznatky o živej a neživej prírode z prostredia miestnej krajiny. Na základe poznania miestnej krajiny si žiaci osvojujú učivo o Slovenskej republike. Učivo vlastivedy vytvára citový vzťah k miestu, kde žiaci žijú, vedie ich k úcte k dospelým, priateľskému vzťahu k spolužiakom. Vychováva ich k ochrane životného prostredia. Učí žiakov primerane k ich schopnostiam pozorovať, porovnávať a zovšeobecňovať nové poznatky a skúsenosti. Prispieva k rozvoju myslenia a vyjadrovania žiakov, rozvíja ich záujem o učenie. Neoddeliteľnou súčasťou vyučovania vlastivedy sú vychádzky a exkurzie, pri ktorých žiaci získavajú konkrétne poznatky o predmetoch, javoch a živočíchoch v ich prirodzenom prostredí. Učivo vlastivedy je od 5. ročníka rozdelené na náuku o spoločnosti a náuku o prírode.

Cieľ vyučovania prírodopisu v ŠZŠ

Učivo prírodopisu nadväzuje na poznatky, ktoré si žiaci osvojili v 4., 5., a 6. ročníku vo vlastivede. Žiaci získavajú základné poznatky o živej a neživej prírode. Oboznamujú sa so základnou stavbou tela a spôsobom života živočíchov, rastlín a iných organizmov, s podmienkami ich zdravého vývinu a s ochranou a tvorbou životného prostredia. Vyučovanie prírodopisu je nevyhnutné realizovať najmä v prirodzenom prostredí, v konkrétnych podmienkach prírodného prostredia prostredníctvom vychádzok a názorného materiálu v súčinnosti s praktickou skúsenosťou mentálne postihnutých žiakov. Konkrétne druhy rastlín a živočíchov a ich počet si môže vyučujúci určiť podľa schopností žiakov regiónu, v ktorom sa škola nachádza.

Planétu vedomostí sme na našej škole využívali najmä na hodinách vlastivedy a prírodopisu, čomu nasvedčuje aj naša otvorená hodina (vid. príloha). Učebné osnovy ŠZŠ pre vlastivedu a prírodopis z časti obsahovo zodpovedajú učebným osnovám prírodovedy pre I. stupeň ZŠ. Po zhladnutí Planéty vedomostí a spoločnej dohode vyučujúcich sme sa rozhodli pre spracovanie hodiny z prírodovedy pre I. stupeň ZŠ.

Štúdiom jednotlivých tém Planéty vedomostí sme zistili, že spracovanie týchto kapitol je zaujímavé, pestré, obrazovo bohaté, avšak pre naše deti (s mentálnym postihnutím) sa nám niektoré z nich v podmienkach našej školy zdali zložité.

Rozhodli sme sa pre spracovanie témy „Zdravie a boj s chorobou“. Hodina bola spracovaná v rámci predmetu vlastiveda v učebni IKT za pomoci počítača a datavideoprojektora. Planétu vedomostí sme využili hlavne v úvodnej časti hodiny.

Planéta vedomostí sa dá využívať vo všetkých fázach vyučovacej hodiny (preberanie nového učiva, opakovanie, utvrdzovanie získaných vedomostí). U nás sa osvedčila hlavne pri prezentovaní nového učiva, pre jej obrazovú pestrosť a spracovanie.

VÝHODY A NEVÝHODY VYUŽÍVANIA PLANÉTY VEDOMOSTÍ V SPOJENEJ ŠKOLE

Výhody.

- vysoký stupeň motivácie,
- simulácia časovo náročných javov v relatívne krátkom čase,
- interaktívnosť,
- konštruktivistický prístup,
- rozvoj tvorivosti,
- individuálne tempo,
- rýchla spätná väzba,
- rozvoj medzipredmetových vzťahov,
- nový spôsob podávania informácií.

Nevýhody

- vysoký stupeň náročnosti pre žiakov s mentálnym postihnutím,
- zložité spracovanie úloh,
- pri samostatnej práci, mali žiaci občas problémy (nesamostatnosť, nerozumeli zadanej téme, nutné neustále kontrolovanie, pomoc, výsledkom čoho bola neefektívnosť práce).
- komentáre k videám - zložité, žiaci nerozumeli niektorým termínom, nutné po každej snímke, videu okomentovať (zjednodušiť podaný text).

Odporúčania:

Pedagógovia tejto školy sa zhodli, že by v budúcnosti uvítali spracovanie predmetov a ich jednotlivých tém pre podmienky špeciálnych základných škôl. Planéta vedomostí pre ZŠ a SŠ je využiteľná, ale náročná pre SZŠ. Pre žiakov aj učiteľov je Planéta vedomostí dobrým zdrojom informácií, nápadov, v mnohých smeroch aj uľahčením vyučovania.

Keď bude učivo podané žiakom aj iným spôsobom ako učiteľovým výkladom, napríklad informačno - komunikačnými technológiami = Planéta vedomostí s veľkou pravdepodobnosťou bude ich pochopenie hlbšie a poznatky trvalejšie.

Rozpracovanie hodiny za podpory Planéty vedomostí

Úvodná časť, motivácia:

V úvode hodiny som deti privítala a oboznámila ich s cieľom hodiny. Rozprávala som im príbeh o chorom Jankovi – formou prezentácie. V prezentácii boli znázornené obrázky, úlohou žiakov bolo obrázky okomentovať. Žiaci túto úlohu zvládli veľmi dobre, vedeli pomenovať jednotlivé obrázky a odpovedať na moje otázky.

Hlavná časť:

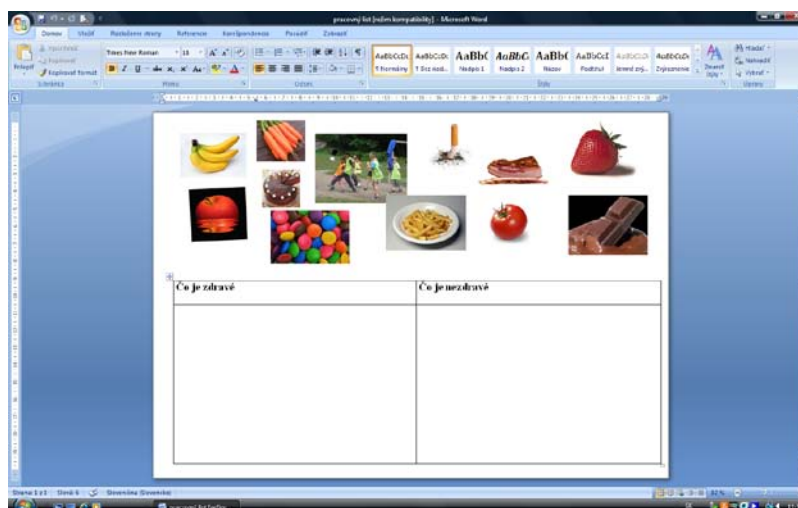
Do ďalšej časti našej hodiny sme zapojili príspevky z Planéty vedomostí. Pred samotnou prezentáciou som deťom vysvetlila, čo bude nasledovať, jednotlivé snímky som im podala zjednodušene, aby učivo pochopili. Deti sa počas prezentácie Planéty vedomostí zapájali, prípadne som ich nabádala k odpovediam.

Súčasťou hlavnej časti bola práca v skupinách, kde úlohou detí bolo triedenie obrázkov podľa zdravej výživy (čo je zdravé a čo nezdravé).

Deti pracovali v dvoch skupinách na zemi. Úlohu zvládli bez ťažkostí, samostatne, nebola nutná pomoc učiteľa. Pochválila som ich za samostatnosť a aktivitu. Po ukončení vybraní žiaci z prvej skupiny zhodnotili spoločnú prácu – jeden pomenoval zdravé a druhý nezdravé potraviny. To sa opakovalo aj v druhej skupine.

Po ukončení nasledovalo vypracovanie pracovných listov. Úlohu som deťom vysvetlila názornou ukážkou za pomoci datavideoprojektora. Deti sa do inštruktáže zapájali a neskôr samostatne pracovali na PC. Niektorí žiaci boli samostatní, no niektorí mali ťažkosti s pomenovaním a následným priradením. Zručnosť pri práci s PC bola rôzna, využila som aj individuálny prístup – pomoc deťom.

On-line omaľovánky – úlohou detí bolo vymaľovanie omaľovániiek podľa príslušnej farby ovocia. Deti úlohu zvládli, no niektorí mali problémy pri práci s myškou, ale aj správnym priradením farby. Počas tejto aktivity som deťom neustále pomáhala. U detí bola rôzna úroveň obtiažnosti a rýchlosti (niektorí pracovali pomalšie), preto som deťom, ktoré skončili skôr pripravila pexeso s obrázkami potravín. Deti popísali jednotlivé obrázky a hodnotili „čo je zdravé, a čo nie“. Neskôr sa pridali aj ostatné deti.

Zhodnotenie a záver:

V závere sme si spoločne zopakovali čo sme sa dnes naučili – využili sme prezentáciu z úvodnej časti. Touto spätnou väzbou som zistila, že žiaci učivo pochopili, zvládli jednotlivé úlohy veľmi dobre. Žiakov som pochválila za ich prácu a aktivitu počas hodiny, zadala som im domácu úlohu – vymaľovanie pracovných listov, ktoré som im dopredu pripravila.